



2015 Europos vystomojo bendradarbiavimo metai

mūsų pasaulis  
mūsų orumas  
mūsų ateitis



# **MOKYTOJŲ IR DĖSTYTOJŲ KNYGA** **APIE TARPTAUTINĘ PAGALBĄ VYSTYMUISI**

AUDITORIJA: 15–24 METŲ AMŽIAUS EUROPIEČIAI



1. Pratarė	3
2. Kodėl 2015-ieji ir jaunimas?	3
3. Priemonių rinkinys mokytojams ir dėstytojams	4
4. Informacinės medžiagos naudojimas, ambasadoriai ir iniciatyvos	5
5. Šaltiniai	7
6. Terminija	8
7. Priedai	9
I. Pamokų planai: temos ir veikla	10
II. Debatai ir seminarai	11



## 1. PRATARMĖ



2015-ieji yra esminiai ir unikalūs metai siekiant geriau informuoti apie tai, kaip kovojama su skurdu pasaulyje ir kaip tvarus vystymasis atsiduria visame pasaulyje vykstančių diskusijų dėmesio centre. Kadangi šie metai yra paskutiniai Jungtinių Tautų tūkstantmečio vystymosi tikslų įgyvendinimo metai, o 2015 m. rugsėjį turi būti priimti nauji skurdo išgyvendinimo ir tvaraus vystymosi pagrindai, pavadinti „laikotarpio po 2015 m. darbotvarkė“, Europos Sąjunga kartu su jos valstybėmis narėmis nusprendė šiuos metus paskirti **vystymuisi** su šūkiu „**Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis**“.

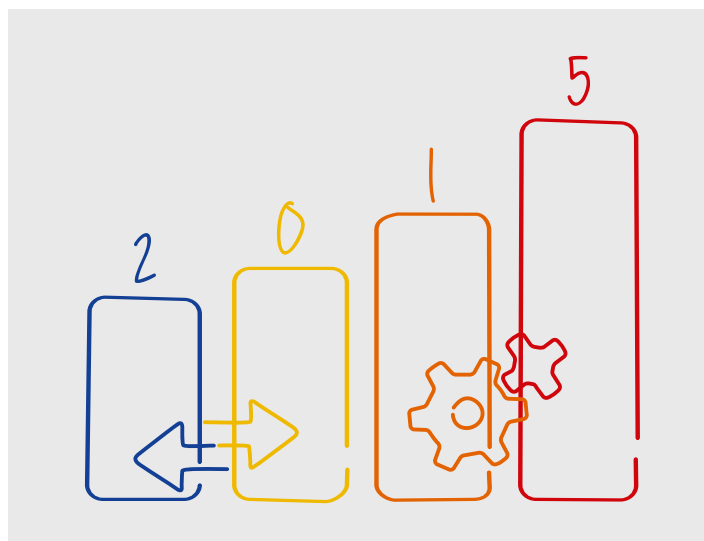
Šiuo mokytojams ir dėstytojams skirtu priemonių rinkiniu, kurį sukūrė Europos Komisijos tarptautinio bendradarbiavimo ir vystymosi generalinis direktoratas (DG DEVCO), siekiama padėti mokytojams bei dėstytojams, suteikiantiems mūsų būsimiems politikos formuotojams (15–24 metų jaunuoliams) žinių apie pagalbos vystymuisi rezultatus, kurių pasiekė Europos Sąjunga kartu su valstybėmis narėmis kaip didžiausia pasaulyje pagalbos teikėja, ir įdiegti geresnį supratimą apie globalius iššūkius, su kuriais jie vis dažniau susidurs.



## 2. KODĖL 2015-IEJI IR JAUNIMAS?



Europa yra tas pasaulio regionas, kurio šalys vis labiau suartėja viena su kita. Todėl ES ir jos valstybės narės aktyviai veikia drauge, kad Europos piliečiams parodytų ir paaiškintų, kaip įgyvendinama ES pagalba vystymuisi ir kaip jos teikiama nauda tampa tikra ir ilgalaikė. 2015-ųjų Europos vystomojo bendradarbiavimo metų programa (EYD2015) ir ypač mokytojams bei dėstytojams skirtas bendrasis priemonių rinkinys yra ideali platforma, skirta padėti jauniems žmonėms geriau suprasti pagalbą vystymuisi, jos laimėjimus ir išliekančius iššūkius.



Mūsų planetoje tarpusavio ryšiai tampa vis glaudesni, todėl, atsižvelgiant į EYD2015 tikslus geriau informuoti visus ES piliečius apie vystomąją pagalbą, labai svarbu parodyti, kaip tarptautinė pagalba vystymuisi veikia žmonių gyvenimą Europoje ir besivystančiose šalyse. Štai kodėl pirmiausia atsigręžiama į Europos jaunimą – į tuos, kuriems labiausiai lemta rūpintis šviesesne ne tik ES piliečių, bet ir pasaulio ateitimi.

Daugelis jaunųjų europiečių mano, kad svarbu padėti besivystančiose šalyse gyvenantiems žmonėms ir kad ES turėtų teikti didesnę pagalbą vystymuisi, nei yra pažadėjusi.<sup>1</sup> Jie optimistiškiau vertina atskirų veiksmų poveikį besivystančioms šalims, o kai jiems pateikiama į šį priemonių rinkinį įtraukta aktuali informacija, jie būna labiau linkę imtis minėtų veiksmų ir prisidėti sprendžiant svarbiausias problemas, su kuriomis susiduriame šiandien, tokias kaip klimato kaita, radikalizmas, migracija ir virusinių ligų protrūkiai.

<sup>1</sup> Statistika pagrįsta naujausiais 2014 m. „Eurobarometro“ tyrimo rezultatais.

### 3. PRIEMONIŲ RINKINYS MOKYTOJAMS IR DĚSTYTOJAMS



Nuotrauka Europos Komisijos

Šis priemonių rinkinys sukurtas siekiant mokytojams ir dėstytojams suteikti būtiną informaciją bei priemones, padėsiančias jauniems europiečiams (15–24 metų jaunuoliams) geriau suprasti vienus iš svarbiausių iššūkių, su kuriais, kaip pasaulinio masto veikėja, susiduria ES ir valstybės narės. Priemonių rinkinį sudaro trys integruotos dalys:

**Parankinėje mokytojo knygoje** trumpai supažindama su 2015-aisiais Europos vystomojo bendradarbiavimo metais, pateikiama konkreti medžiaga, pavyzdžiui, pavyzdiniai pamokų planai, diskusijos bei seminarai (žr. toliau pateiktą priedą) ir kiti ugdymo išteklių su bendrąja informacija apie pagalbą vystymuisi (svarbiausiais pranešimais apie EYD2015, teminiais mėnesiais, uždaviniais, rezultatais ir kt.). Ši medžiaga gali būti naudojama klasėje / auditorijoje ir už jos ribų, pagal tai, koks yra paties mokytojo požiūris į temą. Parankinė knyga – tai metodinis dokumentas mokytojams ir dėstytojams, kurie norėtų mokomuoju būdu perteikti mokiniams ir studentams pagalbos vystymuisi svarbą.



**Mokytojų ir dėstytojų moduliai** yra atskiroms EYD mėnesio temoms skirti pavyzdiniai pamokų planai, diskusijos ir seminarai, sudaryti taip, kad padėtų mokytojams ir dėstytojams supažindinti mokinius ir studentus su pagalba vystymuisi arba su viena iš susijusių temų. Moduluose pateikti patarimai dėl pamokų ir diskusijų struktūros, idealaus grafiko, susijusios informacinės medžiagos, taip pat pateikti mokymo si uždaviniai bei diskusijų temos; moduliai bus nuolat įkeliami į EYD interneto svetainės mokytojų kampelį (kurio nuoroda pateikta toliau).



**VIP buklete** aprašytos įžymios ES šalių asmenybės, jų interesai ir sąsaja su EYD2015 teminių mėnesių temomis. Pasirinktos įžymios asmenybės ar sektini pavyzdžiai padės mokiniams bei studentams lengviau įsivaizduoti ir aktyviai domėtis konkrečia tema.

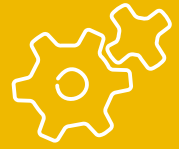


**Teminės viktorinos**, sudarytos kaip mokomosios pratybos, padedančios mokiniams ir studentams suprasti bei išplėsti bendrąsias žinias globaliomis temomis. Viktorinos apims kiekvieno teminio mėnesio temas, taip pat pagrindinius vystomojo bendradarbiavimo faktus. Viktorinos bus pateikiamos kas mėnesį.



**i** Šiuo metu (2015 m. gegužės mėn.) priemonių rinkinys yra tik anglų kalba, bet netrukus 2015-ųjų Europos vystomojo bendradarbiavimo metų interneto svetainės mokytojų kampelio skyriuje bus pateiktos versijos 23 Europos kalbomis <https://europa.eu/eyd2015/lt/content/teachers-corner>. Šis EYD interneto svetainės skyrius taip pat bus nuolat atnaujinamas, įkeliant aktualią, naudingą medžiagą bei dokumentus, padėsiančius mokytojams ir dėstytojams perteikti informaciją mokiniams ir studentams.

## 4. INFORMACINĖS MEDŽIAGOS NAUDOJIMAS, AMBASADORIAI IR INICIATYVOS



Siekiant mokinius bei studentus informuoti apie svarbų ES ir valstybių narių vaidmenį teikiant tarptautinę pagalbą vystymuisi ir apie tai, kaip tokia pagalba veikia žmonių gyvenimą, pirmiausia siūlome mokinius ir studentus supažindinti su bendrosiomis temomis/iššūkiais, su kuriais mes susiduriame nūdienos pasaulyje.

### EYD2015 struktūra atitinka šias mėnesio temas:

- |                                                         |                                               |
|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| 1 EUROPA PASAULYJE                                      | 7 VAIKAI IR JAUNIMAS                          |
| 2 ŠVIETIMAS                                             | 8 HUMANITARINĖ PAGALBA                        |
| 3 MOTERYS IR MERGAITĖS                                  | 9 DEMOGRAFIJA IR MIGRACIJA                    |
| 4 SVEIKATA                                              | 10 MAISTO SAUGA                               |
| 5 TAIKA IR SAUGUMAS                                     | 11 TVARUS VYSTYMASIS IR KOVA SU KLIMATO KAITA |
| 6 TVARUS EKOLOGIŠKAS AUGIMAS, DERAMOS DARBAS IR VERSLAS | 12 ŽMOGAUS TEISĖS IR VALDYMAS                 |

Tam, kad mokiniai ir studentai galėtų pagilinti savo supratimą apie kiekvieną iš šių temų ir apskritai apie EYD2015, skatiname jus taip pat naudotis **informacine kampanijos medžiaga, kurią sudaro:**

- ✓ EYD2015  **bendroji suvestinė**, kurioje pateikti bendri faktai ir informacija apie EYD2015 ir ES vaidmenį teikiant paramą besivystančioms šalims
- ✓ EYD2015  **teminės suvestinės**, kuriose pateikiamos mėnesio temos ir parodoma, kokios pažangos pasiekta pasinaudojus tarptautine pagalba vystymuisi
- ✓ EYD2015  **teminė infografika** – naujausios statistikos, susijusios su konkrečia mėnesio tema, grafinės pateiktys
- ✓ EYD2015  **vaizdo įrašas** – trumpas (1'15") klipas, kuriame pasakojama apie 2015-ųjų kaip vystomojo bendradarbiavimo metų svarbą, visus teminius mėnesius ir akcentuojama, kaip šie metai paveiks mūsų ateitį
- ✓ EYD2015  **nuotraukos**, kuriose matyti eiliniai žmonės ir pagalbos vystymuisi projektų poveikis
- ✓ EYD2015  **atskirų šalių įžymių asmenų** informacinis sąrašas
- ✓ EYD2015  **teminės viktorinos** – kruopščiai parinkti klausimai, skirti mokinių ir studentų žinioms kiekviena mėnesio tema patikrinti
- ✓ EYD2015  **pasakojimai** – tai geriausias būdas sužinoti, kaip pagalba vystymuisi veikia žmonių gyvenimą, išgirstant, kaip jie patys apie tai pasakoja. Kiekvieną mėnesio temą atitinkantys besivystančių šalių gyventojų pasakojimai apie pažangą ir paramą.



### Kaip naudotis medžiaga:

mes skatiname mokytojus ir dėstytojus naudoti šią medžiagą kaip pagrindinę arba pagalbinę pamokų ar paskaitų priemonę. Nesvarbu, ar medžiaga pasirenkama darbui pamokos ar paskaitos metu, ar duodama apmąstyti rengiantis seminarui ar ruošiant namų darbus, kiekvienu atveju mokiniams bei studentams ji gali suteikti aktualios informacijos.

Mokytojai ir dėstytojai skatinami naudoti šią siūlomą medžiagą, kuri padės 15–24 metų jaunuoliams geriau suprasti kai kurias svarbiausias problemas, kylančias ES ir valstybėms narėms. Taip mokiniai ir studentai galės geriau įsisąmoninti kiekvieno žmogaus kasdienį gyvenimą veikiančias pasaulines problemas ir sužinos, kaip pasaulyje viskas tampa vis labiau tarpusavyje susiję.

**i** Visą medžiagą galima nemokamai atsisiųsti iš oficialios EYD2015 interneto svetainės <https://europa.eu/eyd2015/lt> – tai bendrasis įvadas, supažindinantis su tarptautine pagalba vystymuisi, susijusiomis temomis ir atskirų šalių įžymiais asmenimis. Mokytojai ir dėstytojai taip pat gali susirasti konkrečių projektų bei pasakojimų apie ES, kaip didžiausios pasaulyje paramos teikėjos, iki šiol pasiektus rezultatus ir išliekančius iššūkius.

## 4. INFORMACINĖS MEDŽIAGOS NAUDOJIMAS, AMBASADORIAI IR INICIATYVOS



Nuotrauka Europos Komisijos

### EYD2015 atskirų šalių įžymūs asmenys

Parodyti pagalbą vystymuisi ir visų valstybių narių dalyvavimo svarbą – vienas iš esminių dalykų, kuriuos reikia perteikti mokiniais ir studentams. Dauguma valstybių narių jau įtraukė į šią kampaniją įžymius asmenis, suteikiančius kampanijai „veidą ir balsą“, o mokiniai ir studentai taip lengviau suvoks jų veiklos prasmingumą.



#### Kaip naudotis informacija apie atskirų šalių įžymius asmenis:

kai kurie įžymūs asmenys paminėti VIP buklete – čia įdėtos jų nuotraukos, trumpi aprašymai ir pateiktas jų požiūris į pagalbą vystymuisi bei susijusios temos. Raginame jus iš bukletų arba EYD2015 interneto svetainės pasirinkti šalies įžymų asmenį, pasigilinti į to asmens biografiją bei dalyvavimą kampanijoje ir pateikti prieinamus vaizdo įrašus ir nuotraukas siekiant įžiebti diskusijas apie jo istoriją ir veiklą tam tikromis temomis.

**Laukiami rezultatai:** tikėtina, kad, galėdami atpažinti su tema susijusį įžymų asmenį, mokiniai bei studentai labiau domėsisi ta tema ir stengsis ją suprasti. Žmonės, kurie yra jiems gerai žinomi, pristatomi kaip suprantantys su EYD susijusias temas ir, ypač kalbant apie jaunesnių besimokančiųjų grupes, pvz., 15–19 metų, veikia kaip puikūs pavyzdžiai.

### „Šviečiančių Europos žvaigždžių“ konkursas



„Šviečiančios Europos žvaigždės“ – tai vaizdo siužetų konkursas, kuriame žmonės iš visos Europos ir kitų šalių

kviečiami trumpu vaizdu įrašyti išreikšti savo idėjas dėl ateities. Konkursą rengia 2015 m. ES Tarybai pirmininkaujanti Latvija ir Liuksemburgas, taip pat Europos Komisija.

Apie konkursą buvo paskelbta Rygoje, EYD2015 atidarymo ceremonijos metu, o laimėtojai bus paskelbti per uždarymo ceremoniją Liuksemburge. Laimėtojus atrinks vertinimo komisija, sudaryta iš tarptautinių suinteresuotųjų grupių atstovų.



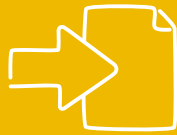
Nuotrauka Europos Komisijos



#### Kaip naudotis konkursu:

konkursas gali įkvėpti mokinius ir studentus kurti kurios nors susijusios temos vaizdo siužetus, kuriuos būtų galima parodyti klasėje ar auditorijoje. Jei jūsų švietimo įstaigoje yra nemokama interneto prieiga, vaizdo įrašus galite rodyti vietoje arba kai kuriuos vaizdo įrašus atsisiųsti ir parodyti juos klasėje ar auditorijoje.

Oficialioje konkurso interneto svetainėje rasite vaizdo įrašų galeriją, kuria galite naudotis kaip pagrindiniu orientuojamuoju šaltiniu:  
<http://www.shiningstarsofeurope.eu/>



Nuotrauka iš iStockphoto

Toliau pateiktos nuorodos nukreips jus į centines interneto svetaines, mokytojų kampelius bei ES portalus su papildoma mokomąja medžiaga bendraisiais ir konkrečių temų klausimais. Pasirinkta medžiaga turėtų deramai papildyti mokymo ir dėstymo metodus bei planus, todėl jūsų mokiniai ir studentai galės geriau pažinti kiekvieną temą, apibūdintą šiame mokomųjų priemonių rinkinyje – parankinėje knygoje, buklete ir viktorinose.

### EYD2015

- Oficiali kampanijos interneto svetainė, kurioje galite rasti daugiau informacijos apie kampaniją, partnerius, renginius ir atsisiųsti papildomos medžiagos užsiėmimams: <https://europa.eu/eyd2015/lt>
- EYD2015 interneto svetainė, mokytojų kampelis: <https://europa.eu/eyd2015/lt/content/teachers-corner>
- „Kapuscinski Development“ paskaitos: <http://kapuscinskilectures.eu/>
- „EU Aid Explorer“ priemonė: <https://euaidexplorer.ec.europa.eu/>
- 2014 m. „Eurobarometro“ tyrimas, Europos vystomojo bendradarbiavimo metai – piliečių nuomonės apie vystymąsi, bendradarbiavimą ir pagalbą: [http://ec.europa.eu/public\\_opinion/archives/eb\\_special\\_439\\_420\\_en.htm](http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_439_420_en.htm)

### ES ugdytojų kampelis

- Europos Sąjunga, mokytojų kampelis: [http://europa.eu/teachers-corner/index\\_lt.htm](http://europa.eu/teachers-corner/index_lt.htm)
- ES knygynas, studentai ir mokytojai: <http://bit.ly/1QL9Ehz>

## 6. TERMINIJA



Aptariant tarptautinį bendradarbiavimą ir vystymąsi, svarbu vartoti tinkamą terminiją – tik taip bus užtikrintas tinkamas supratimas.

Siekdami paaiškinti bendrąją terminiją, pateikėme kai kurias pagrindines sąvokas, vartojamas kalbant apie esminius pagalbos vystymuisi elementus bei veiklos subjektus ir apie susijusias temas, taip pat įdėjome dvi bendrąsias nuorodas su papildomomis sąvokomis. Mokytojai bei dėstytojai gali atsisiųsti ir kai kurių papildomų dokumentų, pateiktų EYD interneto svetainėje.

### Sąvokos ir jų apibrėžtys:

**DG DEVCO** – Europos Komisijos tarptautinio bendradarbiavimo ir vystymosi generalinis direktoratas, atsakingas už Europos tarptautinės bendradarbiavimo ir vystymosi politikos formavimą bei pagalbos teikimą visame pasaulyje.<sup>2</sup>

**Europos metai**<sup>3</sup> – per juos siekiama daugiau informuoti visuomenę tam tikromis temomis, skatinti diskusijas ir keisti nuostatas.

**Valstybės narės** – tai visos 28 Europos Sąjungos valstybės narės.

**Tūkstantmečio vystymosi tikslai (TūVT)**<sup>4</sup> – tai visų pasaulio šalių ir svarbiausių pasaulio vystymosi organizacijų priimta programa, kurios aštuoni tikslai turi būti pasiekti iki nustatytos datos 2015 m.

**Oficiali parama vystymuisi (OPV)** – nacionalinių pajamų dalis, skiriama oficialiai paramai vystymuisi, liudija šalies įsipareigojimą plėtoti tarptautinį vystymąsi. Jungtinių Tautų jau ilgą laiką yra nustatyta, kad išsivysčiusios šalys turėtų skirti OPV 0,7 % bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP).

**Laikotarpis po 2015 m. programos / derybos** – Jungtinių Tautų (JT) vadovaujamas procesas, kuriuo siekiama apibrėžti ateities pasaulio vystymosi programą, pakeisiančią 2015 m. TūVT programą, kuri baigiasi 2015 m., ir sulieti Tvaraus vystymosi tikslus (TvVT) į vieną programą, kuri bus vykdoma po 2015 m.



Nuotrauka Europos Komisijos

### Nuorodos:

- Europos Komisija, ES žargonas angliškai ir kai kurios galimos alternatyvos: [http://ec.europa.eu/ipg/content/tips/words-style/jargon-alternatives\\_en.htm](http://ec.europa.eu/ipg/content/tips/words-style/jargon-alternatives_en.htm)
- Europos Sąjunga, ES teisės aktų santraukos, žodynėlis, [http://europa.eu/legislation\\_summaries/glossary/index\\_en.htm](http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/index_en.htm)

<sup>2</sup> [https://ec.europa.eu/europeaid/general\\_en](https://ec.europa.eu/europeaid/general_en)

<sup>3</sup> [http://europa.eu/about-eu/basic-information/european-years/index\\_lt.htm](http://europa.eu/about-eu/basic-information/european-years/index_lt.htm)

<sup>4</sup> <http://www.un.org/millenniumgoals/bkgd.shtml>



Nors mokytojų ir dėstytojų knygos autoriai pripažįsta, kad visoje Europoje bus aiškių amžiaus, gebėjimų lygio, mokymosi uždavinių, klasės dydžio, turimo laiko, išteklių ir mokymo programų skirtumų, raginame mokytojus bei dėstytojus siūlomą priemonių rinkinį ir prie kiekvienos temos mūsų pateiktą pridėtinę medžiagą naudoti kaip 15–24 metų jaunuolių užsiėmimų ir paskaitų planų dalį, taip skatinant gilesnes diskusijas dėl iškeltų visuotinių problemų.

Tais atvejais, kai mokytojai ir dėstytojai neturi laiko specifinei veiklai, kuri siūloma kaip užsiėmimo ar paskaitos dalis, rekomenduojame parinkti tam tikrą veiklą, įtraukiant ją į mokslo metams suplanuotus platesnio pobūdžio užsiėmimus ar paskaitas. Kita vertus, mokytojai ir mokiniai, norintys tam tikroms temoms ir veiklai skirti daugiau laiko, ras daug papildomos veiklos ir medžiagos, teikiančios galimybę jiems tuo užsiimti.

Tam, kad mokytojams ir dėstytojams būtų lengviau pristatyti pagalbą vystymuisi ar vieną iš susijusių temų mokiniams ir studentams, toliau pateikiamas pamokos plano

pavyzdys. Atminkite, kad per metus pateikiami pamokų planai bus skirti visų mėnesių temoms (žr. 4 punktą). Mokytojai ir dėstytojai kiekvieną pamoką ar paskaitą turėtų pradėti bendrai apžvelgdami temą, kurios imsis, ir supažindindami su atitinkama informacine medžiaga. Jei tai tinka, mokytojus ir dėstytojus raginame pradėti pamoką nuo temos įvado, pateikto vaizdo, garso įrašų arba nuotraukomis. Jei parodoma daugiau susidomėjimo atitinkama tema, prieš pamokos ar užsiėmimo pabaigą galite palikti laiko mokinių ir studentų komentarams bei klausimams arba paskirti temai būsimą diskusiją ar seminarą.

### Mokymosi uždaviniai ir laukiami rezultatai:

⇒ **Patikrinti mokinių ir studentų žinias** naudojant šiame priemonių rinkinyje pateiktas viktorinas, kad būtų išsiaiškinta, kaip jie suprato su EYD susijusią kiekvienos pamokos temą. Atminkite, kad šių viktorinų rezultatai neturi būti vertinami – jos turėtų būti kaip orientyras studentams suteikiamos informacijos kiekiui nustatyti.

⇒ **Supažindinti mokinius ir studentus su tema**, pateikiant pagrindinę ir aktualiausią infor-

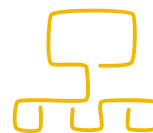
maciją, nušviečiant temą platesniame kontekste ir leidžiant jiems išsamiau aptarti dalyką.

⇒ **Pateikti mokiniams ir studentams faktų, kuriais remdamiesi jie argumentuotų savo samprotavimus kiekviena tema**, kad jie būtų pasirengę apibūdinti ir palyginti situaciją ES ir besivystančiose šalyse (jei tinka) ir išplėtoti atitinkamus veiksmus kiekvienai temai išsiaiškinti.

⇒ **Suteikti mokiniams ir studentams žinių, kad jie susidarytų nuomonę, kuria remdamiesi teiktų sprendimus** mūsų patiriamiesiems iššūkiams, susijusiems su kiekviena tema, ir pasiūlyti jiems pasidalyti šiais pasiūlymais bei užsiminti, kaip juos laipsniškai įgyvendinti dabar ir ateityje.

⇒ **Vadovauti per pamoką vykstančios diskusijos eigai**, kad visi mokiniai ir studentai būtų tinkamai ir pakankamai informuojami.





### 1 PAMOKOS PAVYZDYS (iki 45 minučių):

#### moterys ir mergaitės

**Trumpas šaltinių, kuriais reikėtų pasidalyti su studentais, sąrašas:**

- ✓ Nurodymai ir (ar) užduotys užsiėmimams, per kuriuos mokiniai būna priversti daryti sudėtingus pasirinkimus
- ✓ Suvestinė „Moterys ir mergaitės“ (<https://europa.eu/eyd2015/lt/content/campaign-toolkit>)
- ✓ Susijęs vaizdo klipas: ([https://www.youtube.com/watch?feature=player\\_embedded&v=KTvSfeCRxe8](https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=KTvSfeCRxe8))
- ✓ ES metinės lyčių lygybės ataskaitos pritaikymas ir (ar) santrauka ([http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/document/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/document/index_en.htm)), naudokite EYD interneto svetainės infografiką ir susijusią informaciją



- ✓ Pasirinkta „Eurobarometro“ statistika apie lyčių lygybę (naudokite EYD interneto svetainėje pateiktą infografiką ir papildomą informaciją <https://europa.eu/eyd2015/lt/content/campaign-toolkit>)
- ✓ ES ir nacionalinių/vietos organizacijų, veikiančių lyčių lygybės srityje (t. y. „UN WOMEN“ <http://www.unwomen.org/en>), sąrašas
- ✓ Atitinkamų atskirų šalių įžymių asmenų biografijos



iki 15 min.

#### 1 UŽSIĖMIMAS:

##### temos įvadas

**EYD teminė suvestinė** supažindina klasę su tema. Siekdami sužadinti susidomėjimą ir (ar) diskusiją, galite naudoti susijusius vaizdo įrašus iš dabartinių populiarių šaltinių (t. y., „TED Talks“, Sheryl Sandberg, „Facebook“ vykdomoji direktorė, „Kodėl tiek mažai moterų lyderių“, [http://www.ted.com/talks/sheryl\\_sandberg\\_why\\_we\\_have\\_too\\_few\\_women\\_leaders?language=en](http://www.ted.com/talks/sheryl_sandberg_why_we_have_too_few_women_leaders?language=en))

##### Tolesni diskusijos teiginiai/rašiniai/namų darbai

- Ką jūs manote apie lyčių lygybę?
- Kokia lyčių lygybės padėtis ES/jūsų šalyje? Ką ir kaip galima pakeisti?
- Ar lyčių lygybės padėtis besivystančiose šalyse skiriasi nuo padėties ES/jūsų šalyje? Jei skiriasi, tai kaip?
- Ką ES ir valstybės narės daro besivystančių šalių labui ir ypač dėl lyčių lygybės?
- Kokių iššūkių esama ir kaip mes galime padėti juos įveikti?



iki 5 min.

#### 2 UŽSIĖMIMAS:

##### faktai ir skaičiai

**Metinės ataskaitos akcentai ir „Eurobarometro“ statistika** pateikta tokioje medžiagoje kaip mėnesio infografika. Naudodamiesi šia medžiaga apžvelkite esamą padėtį lyčių lygybės srityje, paragindami klasę pagalvoti apie dabarties įvykius ir (ar) problemas. Pateikti pasiūlymai gali sukelti naujų idėjų ir (ar) trumpų diskusijų.



iki 10 min.

#### 3 UŽSIĖMIMAS:

##### asmuo, su kuriuo galima tapatintis

**Atskiros šalies įžymus asmuo** bus temos veidu. Naudodami VIP bukletą, prieinamą biografiją, vaizdo įrašus, nuotraukas, citatas ir kt. iš pradžių sukaupkite žinių apie atskiros šalies įžymų asmenį, o paskui paskaitykite apie to asmens veiklą, susijusią su šia tema. Arba naudokite kiekvieną EYD2015 temą atitinkančius žmonių iš besivystančių šalių pasakojimus ir medžiagą apie jų kasdienį gyvenimą, palyginkite jį su mokinių bei studentų gyvenimu.



iki 15 min.

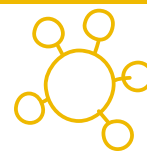
#### 4 UŽSIĖMIMAS:

##### diskusijos ir sprendimai

Dabar nustatykite, kiek mokiniai ir studentai žino šia tema. Kokios jų įžvalgos dėl ES ir šalių darbų šioje srityje? Kokia situacija jūsų šalyje? Kaip ją galima dar labiau pagerinti ir ką siūlo mokiniai ir studentai? Ši užsiėmimo dalis skatina mokinius ir studentus pasisakyti bei diskutuoti ir prireikus supažindina su idėja bei pasiūlymu galimai būsimai klasės diskusijai ar seminarui (toliau pateikta atskirai).



Surenkite pasakojimų užsiėmimą, palygindami su specialioje 2015-ųjų Europos vystomojo bendradarbiavimo metams skirtoje interneto svetainėje paskelbtais pasakojimais, pavyzdžiui, „Mozambique buriasi merginos lyderės siekdamas ginti savo teises“, kurį galite pamatyti: <https://europa.eu/eyd2015/en/unfpa/stories/mozambique-girl-leaders-advocate>.



Tai siūloma specifinės diskusijos struktūra, įskaitant idealų tvarkaraštį, kai konkreči tema aptariama po pirmiau aprašytos įvadinės pamokos ir sukaupus susijusių informacinę medžiagą. Geriausia, jei apie užduotis bus paskelbiama bent prieš dvi savaites, teminės įvadinės pamokos pabaigoje, suskirsčius mokinius ir studentus į 2 grupes („už“ ir „prieš“), kad jie turėtų pakankamai laiko giliau panagrinėti temą ir parengti argumentų, kuriais galėtų remtis diskusijos metu.

Tačiau, atsižvelgdami į pamokos trukmę ir (ar) mokinių ir studentų amžių, išsilavinimo lygį ir susidomėjimą, galite pakeisti siūlomą tvarką ir diskusiją – sutelkite dėmesį į kitą aktualų įvykį, pasirinktą iš naujienų ar kitų šaltinių.

### Mokymosi uždaviniai ir laukiami rezultatai

⇒ **Geriau informuoti mokinius ir studentus konkrečia tema**  
– pagrindiniai su tema susiję klausimai ir esama padėtis ES/ besivystančiose šalyse, ES veiksmai padėčiai pagerinti, laukiami rezultatai, galimi veiksmai.

⇒ **Skatinti mokinių ir studentų kritinį mąstymą** – padėti mokiniams ir studentams susidaryti nuomonę konkrečia tema, suteikiant visą aktualią informaciją, leidžiant jiems patiems daryti išvadą, ginčytis ir siūlyti kontrargumentus, kad jie aktyviai pasisakytų aptariama tema – lyčių vaidmenys ir lygybė jų šalyje ir kokį poveikį tai turi jiems bei jų santykiams, palyginant tai su situacija besivystančiose šalyse.

⇒ **Raginti mokinius ir studentus pateikti ir įrodyti skirtingus su tuo susijusius aspektus bei iššūkius ir padėtį galinčius pakeisti veiksmus:**

- esamos ekonominės, socialinės ir politinės situacijos, tiesiogiai veikiančios padėtį aptariama tema, gerinimas;
- teisių gynimo pastangų palaikymas ir įsitraukimas į būsimos politikos formavimą;
- žmogaus teisių ir vertybių apsaugos stiprinimas vietoje, taip pat informuotumo apie aptariamą temą palaikymo didinimas Europos Sąjungoje ir besivystančiose šalyse.

⇒ **Pateikti su tema susijusių diskusijų rezultatą.**

### Siūlomos temos:

- Ar feminizmas tapo neaktuali?
- Ar vyrai vis dar turi atidaryti duris moterims, stovėti, kol moteris atsisės ir eiti išorine šaligatvio puse?
- Ar moterys ir merginos (bet kokio amžiaus) turi būti skatinamos dalyvauti grožio konkursuose?
- Ar ištekėjusios moterys turi išlaikyti mergautines pavardes?
- Ar moterų genitalijų apipjaustymo praktika prieštarauja nūdieniam multikultūralizmo akcentavimui?
- Ar lyčių kvotų nustatymas tokiose institucijose, kaip parlamentas, prisidėtų prie lyčių lygybės?
- Ar ši problema nūdienos pasaulyje yra sprendžiama, ar veikiau aštrėja?

### Jums reikės:

- ✓ Pirmininko ir laiką sekančio asmens (mokytojo)
- ✓ Vienos pusės klasės, kuri paskirs kalbėtoją-proponentą (pasisakantį „už“)
- ✓ Kitos pusės klasės, kuri paskirs kalbėtoją-oponentą (pasisakantį „prieš“)

## 7. PRIEDAI | II. DEBATAI IR SEMINARAI (iki 45 min., įskaitant 15 min. pasirengimo)



iki 15 min.

### Parengiamasis darbas

Prieš pradėdami diskusiją, leiskite grupėms 10–15 minučių pasiruošti, suformuluoti visus surinktus argumentus ir išsirinkti kalbėtoją.

- Mokytojas turi pasirūpinti, kad būtų išlaikytos tos 2 grupės, kurios buvo sudarytos anksčiau, per įvadinę pamoką. Kiekviena grupė padeda paskirtam kalbėtojui pasiruošti ir susisteminti galutinius svarbiausius teiginius ir argumentus.
- Mokiniai ir studentai privalo padėti išplėtoti įtikinamus grupės argumentus, nepriklausomai nuo to, ar jie iš tikrųjų palaiko tą požiūrį.



iki 30 min.

### Diskusijos tvarka

- Pirmininkas (mokytojas) pradeda diskusiją ir pristato pirmuosius du kalbėtojus (1 minutė).
- Kiekvienas kalbėtojas turi 4 minutes argumentams išdėstyti. Pirmiau kalba proponentas, paskui – oponentas (8 minutės).
- Pirmininkas (mokytojas) leidžia pasisakyti klasei (1 minutė).
- Klausimus, argumentus ir kontrargumentus gali pateikti visi, pirmininkui (mokytojui) apibrėžiant laiką. Komandų kalbėtojai ir nariai skatinami pateikti tyrimais pagrįstą informaciją, o ne tiesiog išreikšti asmenines nuomones (10 minučių).
- Diskusijos pabaigoje pirmininkas (mokytojas) turėtų paprašyti pakelti rankas balsuojant „už“ ar „prieš“ teiginį, pranešti rezultatą ir bendrai pasisakyti apie diskusiją (10 minučių).



Nuotrauka Europos Komisijos

**mūsų pasaulis**  
**mūsų orumas**  
**mūsų ateitis**

© Europos Sąjunga, 2015

Dauginti leidžiama.  
Norint dauginti ar naudoti atskiras  
nuotraukas, būtina gauti leidimą iš  
tiesioginių autorinių teisių turėtojų.

Viršelio nuotrauka © Europos Komisija



**2015**  
Europos vystomojo  
bendradarbiavimo metai



**SKLEISKITE  
ŠIĄ  
ŽINIĄ!**

**Prisijunkite prie Europos vystomojo bendradarbiavimo metų kampanijos internete!**

Gaukite naujausią informaciją ir naujienas apsilankę **oficialiojoje kampanijos interneto svetainėje** ([europa.eu/eyd2015](http://europa.eu/eyd2015)), įsijunkite į diskusiją „Twitter“ tinkle (#EYD2015) ir tarkite savo žodį „Facebook“ svetainėje. Iš Europos vystomojo bendradarbiavimo metų interneto svetainės galima atsisiųsti infografikos, internetinių reklamjuosčių, kampanijos anonsų ir kitos medžiagos. Taip pat [capacity4dev.eu](http://capacity4dev.eu) svetainėje galite prisijungti prie „2015-ųjų – Europos vystomojo bendradarbiavimo metų“ grupės, dalyvauti debatuose ir gauti paskutines naujienas.

Galite prisijungti prie mūsų dalyvaudami ES vykstančiuose renginiuose, taip pat stiprinti kampanijos poveikį įgiję teisę naudoti prekės ženklą kartu su Europos vystomojo bendradarbiavimo metų ženklu.

[europa.eu/eyd2015](http://europa.eu/eyd2015)

 [#EYD2015](https://twitter.com/EYD2015)

 [EuropeanYearForDevelopment2015](https://www.facebook.com/EuropeanYearForDevelopment2015)